

Kunstlijn en HRLM op atelierbezoek bij...

‘Ik hou van een
speelse wereld’

LIAT AZULAY

Een sjaal als totempaal, een reusachtig hart vol messen, een zwarte wolk beplakt met pompons. De werken van Liat Azulay zijn opvallende, kleurrijke objecten al dan niet met oogjes. Ze verbeelden mentale gezondheid met onderwerpen als depressie, liefdesverdriet en ADHD. De rode draad in haar werk is emotie en liefde. Liat is een character designer. “Ik ontwerp graag poppetjes.”

L

‘Ik red oud speelgoed en maak er nieuw speelgoed van’

Liat (43) heeft haar atelier op Spoor 8 van station Haarlem. Een grote, lichte werkplek met daarnaast een ruimte om te exposeren. Aan het plafond hangt aan kettingen een groot rondvormig object van haarkrullers. De rode, oranje, roze en blauwe schuimstaafjes steken rommelig in elkaar: “Dit verbeeldt de chaos in mijn brein.” Langs de wanden staan open kasten met boeken, knuffels en opbergbakken vol pluche stof, gekleurde pompons en elektronische onderdelen. Op de grond staat een grote doos met plastic speelgoed. Haar atelier oogt vol en opgeruimd tegelijk.

De kunstenaar maakt conceptuele kunst, haar werk komt altijd voort uit een idee. “Dat heeft te maken met mijn achtergrond in design en reclame. Ik vind titels ook erg belangrijk, in één zin het concept vertellen.” Pas in tweede instantie gaat ze op zoek naar een techniek en materiaal, zoals hout, epoxy of klei, waarmee ze het idee tot leven brengt. “Ik hou ook van digitale technieken zoals laseren en 3D printen.” Ze maakt het prototype van een werk altijd zelf, het liefst met hergebruikte materialen. “Tijdens het designproces ontdek ik soms dat wat ik bedacht heb niet kan. Ik vind het spannend om meer over een materiaal te leren en dan een andere route te nemen. Het concept verandert nooit, het eindproduct wel!” De artiestennaam van Liat is Nudnik, Jiddisch voor deugniet. “Mijn vader noemde me zo. Eigenlijk is het een lief scheldwoord voor lastpak. Ik ben ontzettend eigenwijs en ging regelmatig met hem in discussie. Al jong had ik originele plannen en wilde het altijd net

even anders doen. Nudnik staat zelfs voor altijd op mijn arm. Het hoort bij mij.”

SPEELGOED

De kunstenaar houdt van een speelse wereld. Ze vindt volwassenen vaak saai en begrijpt niet waarom de meeste mensen zo serieus zijn. Liat haalt veel inspiratie uit de moderne Japanse popcultuur. Een levensstijl gericht op alles wat charmant, klein en onschuldig is. “Het Japanse woord kawaii betekent schattig. Ik zie dat in speelgoed, het roept emoties bij me op. Ik ben een character designer, ontwerper van poppetjes. In mijn begintijd als kunstenaar kon ik me storen aan mensen die zeiden dat mijn werk leuk is voor op de kinderkamer. Dat zegt natuurlijk meer over hen dan over mijn werk. Zodra een object oogjes heeft is het voor velen per definitie speelgoed. Gelukkig heeft de tijd die beeldvorming ingehaald. De grootste kunstenaars werken tegenwoordig met characters. Denk ook aan designer toys, verzamelobjecten die kunst en speelgoed combineren. Kinderen snappen mijn werk meteen, veel beter ook dan hun ouders. Als een kind mijn werk tof vindt, is dat het grootste compliment op aarde. Een volwassene die mijn werk te kinderachtig vindt, loopt maar een deurtje verder.” Verticaal aan de wand hangt een sjaal met

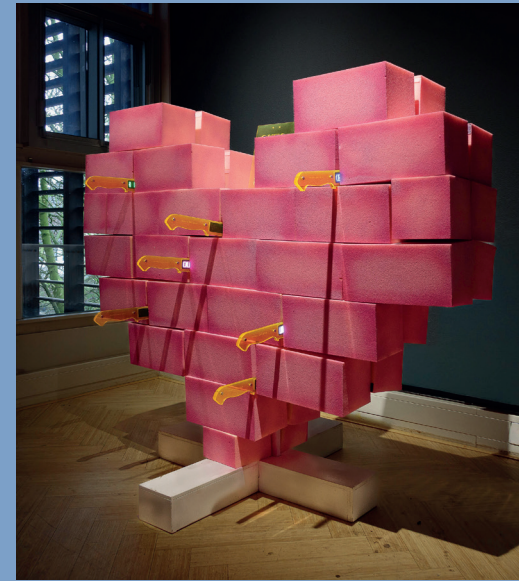
verschillende gezichten onder elkaar. Het heeft iets weg van een totempaal. “Deze totemsjaal kan je echt dragen. Ik vroeg mij af waarom sjaals altijd zo rechthoekig zijn. Ik wilde een sjaal als een soort silhouet. Die ben ik zelf gaan ontwerpen. Ik heb een viscose achtig materiaal gevonden en dat gelijmd op fleecestof. Snijmeesters in Haarlem hebben de vorm uit de stof gelaserd, zodat ik het niet hoefde om te zomen. Dat scheelde enorm veel werk. Ik werk graag samen met anderen.”

LIEFDESVERDIET EN MESSTEKEN

Het werk van de kunstenaar gaat over mentale gezondheid met onderwerpen als depressie, liefdesverdriet en ADHD. Het kunstproject ‘ludduvuddu’ is daar één van. Liat ontwierp een online coach die mensen met liefdesverdriet raad gaf. “We hebben 33.000 mensen met liefdesverdriet geholpen. Elke dag kregen ze een berichtje met tips hoe de eerste maanden door te komen. Bijvoorbeeld: ‘Vanavond is op RTL 4 de romantische comedy Notting Hill. Niet kijken, daar ben je nog niet aan toe. Actiefilm Die Hard is op SBS6, ga die maar kijken.’ We organiseerden ook evenementen zoals de ‘Brokenheartboat’. Op Valentijnsdag kon je samen met anderen met liefdesverdriet tijdens een rondvaart

‘Ik zette mijn broers depressie om in kunst’

‘Ik ben extravert en introvert tegelijk’

ontsnappen aan al het liefdesgeweld.”

In de expositieruimte staat een enorm groot roze hart met daarin acht messen gestoken. Het werk heeft als titel ‘Cuts like a knife’. Op het heft van de messen staan de acht laatste opmerkingen die ooit tegen Liat gezegd zijn. Ze ervoer ze als een messteek. “Bijna al mijn werk is interactief. Ik wil dat mensen het aanraken. Toeschouwers moesten de messen uit het hart trekken om de tekst te kunnen lezen en vervolgens zelf kiezen waar ze het mes weer terug staken. Eén van de teksten was van een ex. Hij zei ooit tegen mij: ‘Elke vrouw verandert uiteindelijk in een heks en nu is het kennelijk jouw beurt.’ Ik heb de kussens waar het hart mee is gebouwd regelmatig moeten vervangen. Sommige mensen reageerden behoorlijk heftig.”

LICHPUNTJES BIJ DEPRESSIE

In 2022 heeft Liat een kunstwerk gemaakt over de zware depressie van haar broer die vele jaren duurde. ‘What glows in the dark’ is een grote zwarte wolk die aan kettingen aan het plafond hangt. De binnenkant is gevuld met felgekleurde pompons, die oplichten in blacklight. “Als je er je hoofd insteekt hoor je het verhaal van mijn broer door hemzelf verteld. Ik had hem eerder gevraagd wat de lichtpuntjes waren in zijn donkerste dagen. Op basis daarvan heb ik vier characters ontwikkeld. Games was onder meer zo’n lichtpuntje, daar is Mister Joystick op gebaseerd. Mijn broer vertelt over wat die lichtpuntjes voor hem betekenden. Met dit werk wil ik laten zien dat depressie over meer gaat dan donkerte en negativiteit. Het gaat ook over veerkracht.”

“Ik vind het interessant om juist die ‘zware’ emoties op een leuke manier bespreekbaar te maken. Mijn werk is altijd speels en kleurrijk. Het zijn voor mij ook geen vervelende onderwerpen, maar emoties die het leven echt maken en kleur geven. Ze gaan vaak over jezelf

leren kennen, opnieuw uitvinden en groeien. De mogelijkheid om te transformeren geeft mij een enorm gevoel van vrijheid, anders zou het leven wel erg beknellend zijn. Ik geloof in stuiten in plaats van breken.” Liat heeft zelf ook soms last van depressie. “Door depressie zie ik beter wat belangrijk is in mijn leven en kan ik makkelijker keuzes maken. Sommige zaken zijn voor mij triggers, daardoor kies ik selectiever met wie omga of wat ik doe. Depressie vergroot alles. Het is voor mij een leerproces. Iemand zei ooit tegen mij dat ik een hele nieuwe wereld creëer om zo mijn eigen binnenwereld te snappen.”

SCHATZOEKEN

De rode draad in het werk van Liat is emotie, ze haalt inspiratie uit haar gevoelsleven. Volgens haar creëert elke kunstenaar vanuit zichzelf. “Wat in mij zit moet er uit, maar mijn werk hoeft niet letterlijk over mij te gaan. Ik verbeeld mijn liefde voor dingen of juist

het gebrek eraan.” Ze is nu bezig met een speelgoedserie getiteld ‘Historyry’. Op markten en in kringloopwinkels zoekt ze altijd naar ‘schatten’, het liefst speelgoed uit de jaren tachtig en negentig voor haar collectie. “Tijdens die zoektocht kom ik ook heel veel kapot speelgoed tegen.” Ze wijst op een grote doos op de grond met gekleurd plastic speelgoed. “Niemand wil dat nog hebben. Ik red het en maak er nieuw speelgoed van.” Ze toont een plaat van gekleurd plastic. “Dit is gemaakt van oud speelgoed. Ik heb het eerst uit elkaar gehaald en daarna laten vermalen. Het gruis dat overbleef is verhit met als resultaat deze plastic plaat. Ik ben er nog niet uit hoe ik hier nu weer een 3D object van kan maken.”

Liat kreeg een half jaar geleden de diagnose ADHD. Een arts vertelde haar dat depressie hier een symptoom van kan zijn. Door medicatie namen haar depressieve gevoelens af. “Ik had altijd last van een enorme zelfhaat en was zeer perfectionistisch. Er klonk een

stem in mijn hoofd die constant kritiek leverde. Na het eerste pilletje was die gelijk verdwenen, een bizarre omslag. Het is wel nog druk in mijn hoofd. Ik vergelijk het met een bak confetti in alle kleuren die tegelijkertijd om aandacht vragen. Die confetti is er nog steeds, maar ligt nu op kleur gesorteerd waardoor ik veel helderder ben.” Het lijkt tegenstrijdig, de kunstenaar is naast perfectionistisch en kritisch ook vrij en eigenwijs. “Ik heb echt twee uitersten in mij. Een goede vriend zei ooit: ‘Je bent rock ‘n roll én een couch potato. Daar heeft hij gelijk in. Ik ben extravert én introvert.’”

BEZOEKERS LATEN KIEZEN

Afgelopen Kunstlijn had Liat zich al eerder dat jaar aangemeld, maar kreeg haar nieuwe werk niet op tijd klaar. In november stond ze voor een dilemma, wel of niet exposeren. “Ik had allemaal ideeën liggen, was met projecten gestart, uiteindelijk was niets af. Typisch voor iemand met ADHD. Wel had ik allerlei

prototypes gereed. Op een gegeven moment besloot ik ze tijdens de Kunstlijn allemaal te tonen en de bezoekers te laten kiezen welk project ik af moet maken. De expositie heette: ‘Niet af, wel ingeleverd’. De ‘oude’ Liat was zo perfectionistisch en vol zelfhaat, die had dit nooit toegestaan.”

Er werd door de Kunstlijnbezoekers in grote getale gestemd voor Slakje, een kinderboek over straatvrees. De kunstenaar pakt een grote geel-roze plastic slak uit de kast. “Slakje durft zijn huisje niet uit te komen, hij en zijn familie hebben teveel nare dingen meegemaakt. Ze zijn opgegeten door Franse chef-koks, er zijn mensen op ze gaan staan en ze hebben giftige planten gegeten. Kinderen moeten het slakje aanmoedigend toespreken. Wie weet komt hij dan toch naar buiten. Het slakkenhuis werkt als een rolmaat, je trekt het verhaaltje eruit. Helemaal uitgerekt is Slakje tweeëneenhalve meter lang. Tijdens Kunstlijn 2026 ga ik dit kinderboek presenteren. *